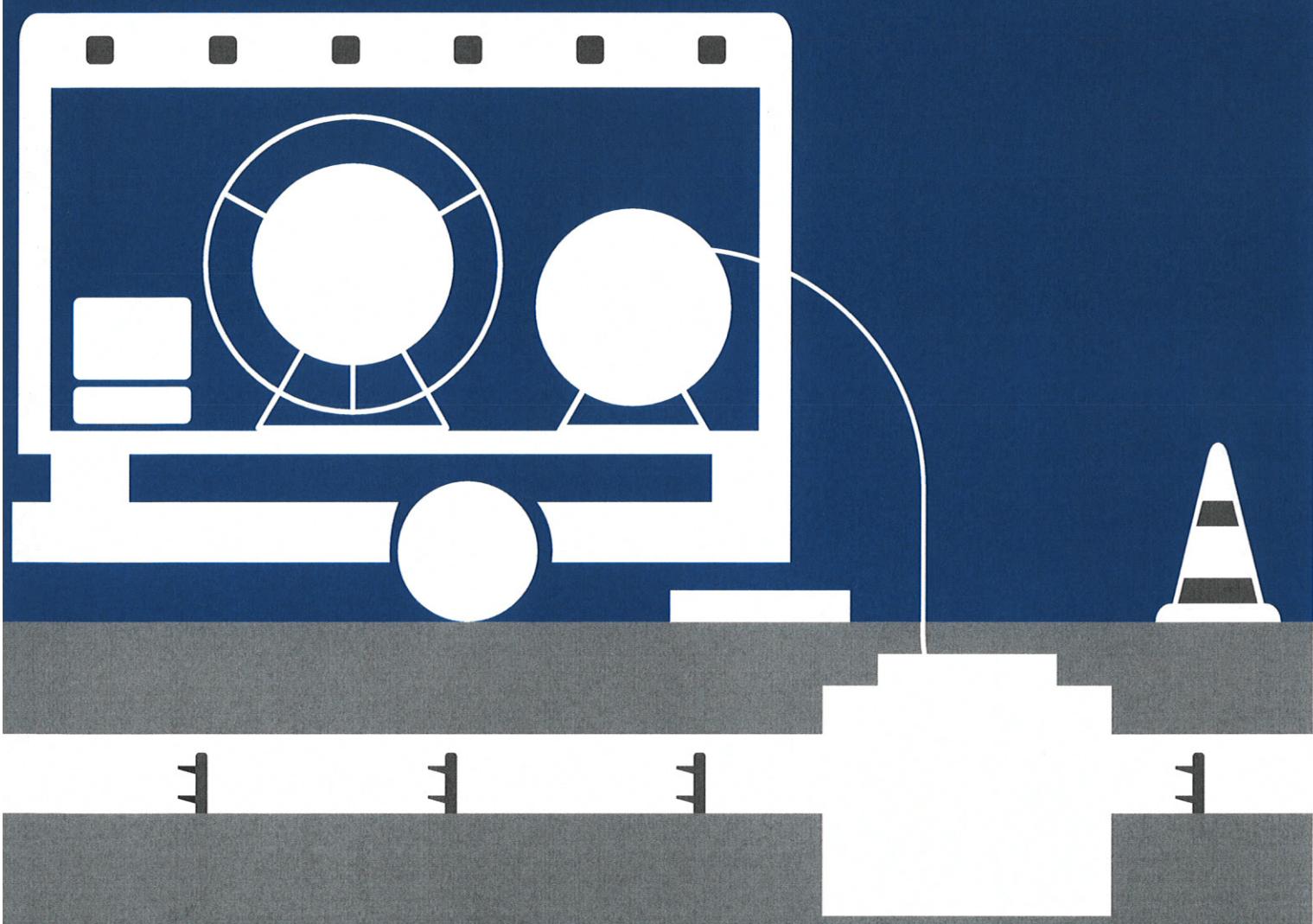

Ghid pentru solicitarea aprobării condițiilor tehnice și economice de acces al furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la canalizatia subterană

CUPRINS

I.	Cadrul general	2
I. 1.	Scopul și aplicabilitatea Ghidului	2
I.2.	Cadrul legal	2
I.3.	Categorii de proiecte pentru care trebuie solicitată aprobarea ANCOM privind condițiile tehnice și economice de acces	4
II.	Documentele care se înaintează către ANCOM pentru obținerea aprobării	6
II.A.	Sectiunea tehnică - documente și informații necesare ANCOM pentru analiza tehnică.....	7
II.B.	Sectiunea economică - informații necesare ANCOM pentru analiza economică	8
III.	Recomandări pentru stabilirea condițiilor tehnice și economice de acces supuse aprobării	10
III.A.	Recomandări privind stabilirea condițiilor tehnice de acces	10
III.B.	Recomandări pentru stabilirea condițiilor economice de acces.....	11
IV.	Recomandări privind canalizațiile subterane	13
V.	Transmiterea documentelor și informațiilor relevante către ANCOM.....	14
VI.	Definiții.....	15
	Anexă.....	17

I. Cadrul general

I.1. Scopul și aplicabilitatea Ghidului

Prezentul Ghid se adresează **autorităților administrației publice centrale ori locale** care participă, sprijină sau finanțează, total ori parțial, din fonduri publice, proiectele de infrastructură fizică (canalizație subterană) destinate instalării de rețele de comunicații electronice sau de fibră optică neechipată și care, conform prevederilor art. 25 din Legea nr. 159/2016¹, solicită Autoritatea Națională pentru Reglementare și Administrare în Comunicații (denumită în continuare ANCOM sau Autoritatea) aprobarea condițiilor tehnice și economice de acces al furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la canalizația subterană.

Deși infrastructura fizică la care face referire art. 25 din Legea nr. 159/2016 poate fi de diferite tipuri, prezentul Ghid va face referire doar la **canalizația subterană**.

I.2. Cadrul legal

Dispozițiile Legii nr. 159/2016 stabilesc un cadru legal unitar în domeniul regimului infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații în vederea facilitării dezvoltării rețelelor de comunicații electronice și a elementelor de infrastructură fizică necesare susținerii acestora, prin măsuri care să accelereze exercitarea dreptului de acces pe proprietăți și accesul la infrastructura fizică a operatorilor de rețea și a altor entități publice, urmărind totodată să remedieze ineficiențele care afectează procesul de extindere a rețelelor de comunicații electronice.

Astfel, conform prevederilor art. 25 din Legea nr. 159/2016:

„(1) În cazul proiectelor de infrastructură fizică destinate instalării de rețele de comunicații electronice sau de fibră optică neechipată, realizate cu participarea sau sprijinul autorităților administrației publice centrale ori locale sau finanțate, total ori parțial, din fonduri publice, furnizorii de rețele publice de comunicații electronice beneficiază de acces deschis la această infrastructură fizică cu respectarea principiilor nediscriminării, proporționalității și obiectivității.

(2) Condițiile tehnice și economice în care se realizează accesul la infrastructură al furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice în cazul prevăzut la alin. (1), precum și orice modificare sau completare a acestora, se supun aprobării emise prin decizie a președintelui ANCOM.

(3) Actele administrative prin care se stabilesc orice fel de condiții de operare a infrastructurilor fizice care fac obiectul proiectelor prevăzute la alin. (1) produc efecte juridice în ceea ce privește condițiile tehnice și economice în care se realizează accesul furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la aceste infrastructuri fizice, numai după emiterea aprobării prevăzute la alin. (2).

(4) În vederea aplicării dispozițiilor alin. (2), autoritățile administrației publice centrale ori locale care participă, sprijină sau finanțează, total sau parțial, realizarea unor proiecte de infrastructură fizică destinate instalării de rețele publice de comunicații electronice sau de fibră optică neechipată au obligația de a transmite ANCOM, pe lângă documentul care conține propunerile privind condițiile tehnice și economice de acces, și documentația care fundamentează proiectul de infrastructură fizică.

(5) ANCOM decide cu privire la solicitarea de aprobare a condițiilor tehnice și economice de acces în termen de maximum 90 de zile de la data înregistrării documentelor prevăzute la alin. (4).

(6) În cazul în care documentele transmise potrivit alin. (4) necesită completări, termenul prevăzut la alin. (5) se suspendă de la data comunicării solicitării de completare până la data primirii acestor completări de către ANCOM.”.

În temeiul acestor dispoziții legale, pentru proiectele de instalare de infrastructură fizică

¹ Legea nr. 159/19.07.2016 publicată în M.O. nr. 559/25.07.2016 privind regimul infrastructurii fizice a rețelelor de comunicații electronice, precum și pentru stabilirea unor măsuri pentru reducerea costului instalării rețelelor de comunicații electronice

(canalizație subterană) realizate cu participarea sau sprijinul autorităților administrației publice centrale ori locale sau finanțate, total ori parțial, din fonduri publice, furnizorii de rețele publice de comunicații electronice beneficiază de acces deschis la această infrastructură fizică, condițiile tehnice și economice de realizare a accesului la infrastructura fizică urmând a produce efecte juridice după parcurgerea unei proceduri administrative specifice - cea a aprobării emise prin decizie a președintelui ANCOM.

Participarea sau sprijinul autorităților administrației publice centrale ori locale pot fi realizate sub diverse forme, acestea netrebuind să fie, în mod necesar, exclusiv de ordin financiar. Conceptul de **fonduri publice** trebuie interpretat în sensul art. 107 din Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene și al jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (denumită în continuare CJUE), fiind incluse aici, de exemplu, și resursele financiare ale unei întreprinderi publice².

Autoritățile administrației publice centrale sau locale care gestionează finanțarea, participă ori acordă sprijin proiectului de instalare de infrastructură fizică stabilesc, de regulă, și condițiile tehnice și economice în care se realizează accesul furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la respectiva infrastructură fizică. Conform prevederilor legale sus-menționate, pentru ca aceste condiții de acces tehnice și economice să producă efecte, autoritățile administrației publice centrale sau locale trebuie să obțină aprobarea ANCOM.

În procesul de analiză necesar emiterii deciziei de aprobare, ANCOM urmărește ca accesul furnizorilor de rețele publice la infrastructura realizată prin intermediul proiectului să fie asigurat în condiții tehnice și economice care să respecte principiile nediscriminării, proporționalității și obiectivității.

Asigurarea **accesului deschis** presupune un serviciu de acces funcțional oferit în mod transparent și nediscriminatoriu operatorilor pe piețele de gros, punând la dispoziția acestora toate formele posibile de acces, astfel încât, într-un cadru neutru tehnologic, se creează premise pentru dezvoltarea unei concurențe sustenabile la nivelul pietelor cu amănuntul, asigurând furnizarea de servicii competitive pentru utilizatorii finali.

Prin **nediscriminare** se înțelege obligația de a aplica condiții echivalente în circumstanțe echivalente. În mod specific, pentru a asigura aplicarea principiului nediscriminării, furnizorul de elemente de infrastructură trebuie să ofere condiții echivalente de acces la infrastructură în circumstanțe echivalente tuturor persoanelor care solicită sau care beneficiază deja de acces la infrastructura pe care acesta o administrează.

Implementarea principiului nediscriminării necesită totodată adoptarea unor măsuri menite să asigure verificarea îndeplinirii exigențelor acestuia. De exemplu, cererile de informații, de acces sau de utilizare a infrastructurii, depuse de solițanții de acces, trebuie tratate în același interval de timp. Trebuie asigurat un nivel identic de transparență în ceea ce privește stadiul în care se află cererile, iar răspunsurile negative trebuie motivate în mod obiectiv. Totodată, publicarea informațiilor necesare privind accesul la infrastructură și a unui model de contract privind accesul la infrastructură sunt determinante în asigurarea aplicării adecvate a principiului nediscriminării. Aceste informații ar trebui să cuprindă o descriere suficient de detaliată a serviciilor de acces la infrastructură oferite, precum și condițiile tehnice și economice, inclusiv de preț, corespunzătoare fiecărui dintre aceste servicii.

Principiul **proportionalității** impune ca măsurile adoptate să fie adecvate și necesare scopului urmărit. Deși acest principiu este menționat în Tratatul de la Lisabona, CJUE este instituția care l-a statuat ca principiu fundamental al dreptului european. Pentru a stabili dacă o măsură este în acord cu principiul proporționalității, este necesar de analizat dacă mijloacele prin care se urmărește atingerea obiectivului urmărit corespund importanței acestui obiectiv și, de asemenea, dacă sunt necesare pentru atingerea acestuia. Totodată, principiul proporționalității impune păstrarea unui echilibru între interesele particulare și interesul general.

² A se vedea în acest sens, de exemplu, considerentul nr. 67 din Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene în cauza T-358/94 (Compagnie nationale Air France împotriva Comisiei Europene), considerentul nr. 50 din Hotărârea CJUE în cauza C-83/98 P (República Franceză împotriva Ladbroke Racing Ltd și a Comisiei Europene), considerentul nr. 37 din Hotărârea CJUE în cauza C-482/99 (República Franceză împotriva Comisiei Europene).

Astfel, principiul proporționalității presupune îndeplinirea a două criterii: adevarare și necesitate. **Adevărarea** presupune ca mijloacele să fie potrivite pentru atingerea obiectivelor legitime propuse, iar **necesitatea** are în vedere caracterul indispensabil al soluțiilor adoptate pentru atingerea acestor scopuri.

Aplicând aceste criterii la condițiile în care un proiect de instalare de infrastructură fizică (canalizație subterană) trebuie să asigure accesul deschis la elementele de infrastructură pe care le creează, pentru a asigura respectarea principiului proporționalității, condițiile de acces stabilite trebuie să fie adecvate și mai ales necesare pentru atingerea scopului propus prin realizarea respectivului proiect.

În legătură cu principiul **obiectivității**, acesta are în vedere stabilirea unor condiții de acces prin luarea în considerare doar a circumstanțelor obiective, eliminând astfel orice influență externă care nu poate fi fundamentată pe elemente cuantificabile.

Termenul de emitere a aprobării ANCOM, de 90 de zile, prevăzut la art. 25 alin. (5) din Legea nr. 159/2016, curge de la data înregistrării tuturor documentelor prevăzute la alin. (4) al art. 25 din același act normativ.

I.3. Categorii de proiecte pentru care trebuie solicitată aprobarea ANCOM privind condițiile tehnice și economice de acces

Având în vedere experiența de reglementare a ANCOM în contextul aplicării art. 25 din Legea nr. 159/2016, în cazul proiectelor de infrastructură fizică care constau în realizarea de canalizații subterane destinate instalării de rețele de comunicații electronice, putem determina, cu titlu exemplificativ și neexhaustiv, în funcție de criteriul modalității în care se realizează participarea, sprijinul ori finanțarea, totală ori parțială, din fonduri publice, de către autoritățile administrației publice centrale ori locale, două categorii de astfel de proiecte.

Astfel, într-o primă categorie, putem include acele proiecte în care autoritățile administrației publice, îndeosebi cele locale, prin instrumente de **parteneriat public-privat**, participă împreună cu un operator economic ori sprijină activitatea acestuia de construire și exploatare a unei infrastructuri fizice subterane destinate instalării de rețele de comunicații electronice. În aceste cazuri, operatorii economici pot beneficia, de exemplu, prin intermediul unui contract de concesiune, de participarea și sprijinul autorității publice, acțiuni care pot consta în acordarea unui drept de folosință neexclusiv și gratuit, pe durata concesiunii, asupra terenului proprietate publică, precum și asupra unor spații cu destinație tehnică aflate în imobilele aparținând respectivei autorități. Utilizarea proprietății publice prin intermediul unui contract de concesiune se realizează cu plata de către operatorul economic care construiește și operează respectiva infrastructură fizică a unei redevînțe către autoritatea publică contractantă.

Încadrând în dispozițiile art. 25 din Legea nr. 159/2016 această modalitate de realizare a proiectelor, se poate reține că pentru orice formă de participare, sprijin ori finanțare, autoritățile administrației publice au atât obligația de a stabili condiții de acces tehnice și economice în acord cu dispozițiile legale sus-amintite, inclusiv prin取得area aprobării ANCOM, cât și de a lua toate măsurile necesare pentru ca operatorul economic participant, ori căruia îi acordă sprijinul sau finanțarea, să implementeze respectivele condiții de acces.

În cazul unor proiecte din această categorie pot deveni incidente dispozițiile prevăzute de art. 47 alin. (9)³ din Legea nr. 159/2016, în aceste situații condițiile tehnice și economice de acces urmând a

³ Prevederile art. 47 alin. (9) din Legea nr. 159/2016 stabilesc că „În cazul nerespectării de către autoritățile administrației publice centrale sau locale a prevederilor alin. (6) ori neimplementării în termen de maximum 90 de zile a aprobării emise de ANCOM conform art. 25 alin. (2) pentru proiectele prevăzute la alin. (6) sau neimplementării în termen de maximum 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi a avizelor conforme emise de ANCOM în temeiul Legii nr. 154/2012, prin decizia președintelui ANCOM se vor stabili și impune persoanelor care implementează respectivele proiecte de infrastructură fizică sau de fibră optică neechipată, avându-se în vedere în cazul avizului conform și conținutul acestuia, condițiile tehnice și economice în care se realizează accesul furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice.”.

fi stabilite și impuse direct prin decizie a președintelui ANCOM operatorului economic care realizează respectivul proiect. În acest sens, pot fi menționate ca exemple proiectele realizate în municipiile Oradea⁴ și București⁵.

O a doua categorie de proiecte care poate fi individualizată prin utilizarea criteriului modalității în care se realizează participarea, sprijinul ori finanțarea, totală ori parțială, din fonduri publice, o constituie acele proiecte în care construirea și exploatarea unei infrastructuri fizice subterane destinate instalării de rețele de comunicații electronice se realizează direct de către o autoritate a administrației publice. În acest caz, practic respectiva **autoritatea a administrației publice finanțează în mod integral** construirea infrastructurii fizice subterane, urmând ca în etapa de operare a acesteia, în calitate de proprietar, să încheie în mod direct contracte de acces cu furnizorii de rețele publice de comunicații electronice care își vor instala rețelele în respectiva infrastructură. Finanțarea acestor proiecte poate fi asigurată, parțial sau integral, și prin intermediul programelor Uniunii Europene. În această categorie de proiecte pot fi incluse, de exemplu, cele realizate de municipiile Timișoara⁶, Sibiu⁷, Târgu-Mureș⁸ și comuna Ghiroda⁹.

⁴ <https://www.ancom.ro/formdata-1130-48-1866>

⁵ <http://www.ancom.org.ro/formdata-1130-48-2199>

⁶ <https://www.ancom.ro/formdata-1130-48-1811>

⁷ <https://www.ancom.ro/formdata-1130-48-2203>

⁸ <https://www.ancom.ro/formdata-1130-48-2217>

⁹ <https://www.ancom.ro/formdata-1130-48-2256>

II. Documentele care se înațiază către ANCOM pentru obținerea aprobării

Pentru obținerea aprobării condițiilor de acces prin emiterea unei decizii a președintelui ANCOM, solicitantii trebuie să transmită Autorității o serie de informații necesare pentru a evalua dacă modul în care este asigurat accesul furnizorilor de rețele de comunicații electronice la canalizația subterană este în conformitate cu cerințele legale prevăzute de art. 25 alin. (1) din Legea nr. 159/2016, în sensul respectării principiilor nediscriminării, proporționalității și obiectivității privind acordarea accesului.

Având în vedere că dispozițiile art. 25 din Legea nr. 159/2016 instituie un regim juridic special privind aprobarea condițiilor tehnice și economice de acces în cazul infrastructurii fizice destinate instalării de rețele de comunicații electronice sau de fibră optică neechipată, realizate prin proiectele care fac obiectul prezentului document, este necesar ca aceste **condiții să facă obiectul unui document distinct care să privească exclusiv infrastructura fizică** la care au sau urmează să aibă acces furnizorii de rețele publice de comunicații electronice. Astfel, în cazul proiectelor realizate în municipiile Timișoara, Sibiu, Târgu-Mureș și comuna Ghiroda, menționate la pct. I.2. din prezentul document, au fost comunicate ANCOM spre aprobare proiecte de regulamente privind condițiile de acces, precum și proiecte de contracte de acces al furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice la infrastructura fizică. Ulterior aprobării Autorității, aceste proiecte de măsuri au făcut obiectul unor acte administrativ-normative, respectiv al unor hotărâri de consiliu local.

Totodată, în conformitate cu dispozițiile art. 25 alin. (4) din Legea nr. 159/2016, pentru realizarea cu celeritate a evaluării din punct de vedere tehnic și economic a condițiilor de acces propuse, solicitantii au obligația de a transmite ANCOM, pe lângă **documentul care conține solicitarea de aprobare și propunerea privind condițiile tehnice și economice de acces și documentația care fundamentează proiectul de infrastructură fizică**, respectiv informațiile și documentele prevăzute la punctele II.A. și II.B.

În ceea ce privește secțiunea tehnică (pct. II.A.), această listă de documente și informații vizează îndeosebi proiectele de infrastructură fizică subterană care sunt realizate cu finanțare publică, parțială ori integrală, acestora fiindu-le aplicabile dispozițiile Hotărârii Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, act normativ care este aplicabil și investițiilor care au ca obiect infrastructura fizică subterană.

În cazul participării împreună cu un operator economic ori sprijinirii activității acestuia de construire și exploatare a unei infrastructuri fizice subterane destinate instalării de rețele publice de comunicații electronice, autoritățile administrației publice ar trebui să transmită ANCOM documentele impuse de legislația specială aplicabilă, cum ar fi cele stabilite de cadrul legal în domeniul achizițiilor publice, al concesiunilor ori al autorizării lucrărilor de construire.

Așadar, documentele și informațiile care se înațiază ANCOM sunt:

a) solicitarea de aprobare a condițiilor tehnice și economice de acces în temeiul art. 25 alin. (2) din Legea nr. 159/2016;

b) documentele care includ propunerile privind condițiile tehnice și economice de acces. Acestea pot consta în:

- proiectul de Regulament de acces și modelul de contract de acces, în cazul în care o autoritate a administrației publice finanțează în mod integral construirea infrastructurii fizice subterane;
- proiectul ofertei publice de servicii de acces în canalizația subterană, procedura de acces, modelul de contract de acces, în cazul unui parteneriat public-privat;

c) documentația care fundamentează proiectul de infrastructură – permite realizarea de către ANCOM a unei analize aprofundate din punct de vedere tehnic și economic în ceea ce privește condițiile de acces propuse. Detaliem în continuare la punctele II.A. și II.B. în ce poate consta această documentație, în funcție de caracteristicile concrete ale proiectului.

II.A. Secțiunea tehnică - documente și informații necesare ANCOM pentru analiza tehnică

II.A.1. Documentațiile tehnice realizate anterior elaborării proiectului tehnic de execuție, respectiv documentațiile necesare pentru definitivarea temei de proiect și/sau a condiționărilor tehnice și operaționale și din care au rezultat elementele pe baza cărora s-a stabilit necesarul de capacitate a infrastructurii, cum ar fi:

a) **studiu de prefezabilitate** sau/și

b) **studiu de fezabilitate**,

c) **documentația de avizare a lucrărilor de intervenții** pentru canalizația subterană existentă.

II.A.2. Documentația tehnică de execuție din care să rezulte caracteristicile constructive ale infrastructurii fizice. Includem aici **proiectul tehnic cu detalii de execuție pentru canalizații subterane noi** elaborat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 907/2016, așa încât „*să asigure informații tehnice complete privind viitoarea lucrare și să răspundă cerințelor tehnice, economice și tehnologice ale beneficiarului*”.

II.A.3. Documentația tehnică de recepție sau proiectul tehnic de execuție actualizat la data finalizării lucrărilor („as built”), dacă este realizat.

Este de asteptat ca documentațiile tehnice menționate mai sus (II.A.1., II.A.2., II.A.3.) să fie prezentate în părți scrise și părți desenate, după cum urmează:

- PĂRȚI SCRISE:

a) **Memoriu tehnic general**. Informații generale privind obiectivul de investiții - situația inițială de la care pornește implementarea proiectului de investiții, denumirea obiectivului de investiții, amplasamentul.

b) **Soluția tehnică**. Soluția tehnică utilizată va indica numărul de furnizori de rețele publice de comunicații electronice (FRPCE) cărora li se adresează, dacă sunt deja astfel de furnizori în subteran, dacă există utilizare în comun a canalizațiilor cu alte tipuri de operatori de rețea (de ex. operatori de rețele electrice etc.), precum și orice alt aspect considerat relevant, cuprinzând și:

- caracteristici tehnice și parametri specifici obiectivului de investiții;
- varianta constructivă de realizare a investiției.

c) **Alte documente relevante** precum: **detalii de execuție, caiete de sarcini** referitoare la cerințele de execuție și exploatare a infrastructurii (dacă s-au întocmit), **graficul general de realizare a investiției** etc. Este necesară transmiterea unei informări cu privire la stadiul proiectului, actualizată la momentul depunerii solicitării de analiză a condițiilor de acces (faze posibile: inițiere, proiectare, execuție, recepție, modernizare), conform cerințelor din Anexă.

- PĂRȚI DESENATE:

Sunt planse cu caracter tehnic, care definesc și explicitează toate elementele construcției:

a) planurile de amplasare în zonă;

b) planse aferente specialității instalații, utilaje și echipamente tehnologice, inclusiv planse de dotări, conținând informațiile corespunzătoare domeniului telecomunicațiilor:

- Camere de tragere (cămine, camerete): planse desenate pentru fiecare tip existent, privind organizarea spațiului (suporturile proiectate pentru susținerea

rezervelor tehnologice de cabluri din interiorul camerelor de tragere trebuie reprezentate pe planșele desenate) pentru rezerve tehnologice de cablu, ODF, splittere, enclosere, spațiu de intervenție, echipamente etc.; se vor prezenta detalii de arhitectură cu vederi laterale pentru fiecare perete;

- Cabine (stradale): planșe desenate pentru fiecare tip existent în proiect, privind organizarea spațiului pentru rezerve tehnologice de cablu, ODF, enclosere, spațiu de intervenție, echipamente etc.;
- Conducte/tuburi/tubete: se vor prezenta în cadrul planșelor desenate corespunzătoare camerelor de tragere secțiunile tuturor tipurilor utilizate, numărul, diametrul și dimensiunea conductelor/tuburilor/tubetelor care intră în componența canalizației subterane.

Recomandări cu privire la **modul de prezentare a părților desenate**:

- a) părțile desenate ale **documentațiilor tehnice** vor fi constituite din planșe la scară;
- b) părțile desenate ale **documentațiilor de amplasament** vor fi reprezentate pe suport cadastral;
- c) planșele vor respecta **regulile de identificare**: cartuș completat cu informații relevante ale proiectului de investiții.

În cazul în care documentația proiectului transmisă ANCOM include și alte tipuri de rețele decât cele ale FRPCE, de exemplu rețelele electrice, este necesar să se poată distinge **infrastructura fizică dedicată** rețelelor publice de comunicații electronice în memoriu tehnic sau în orice planșe desenate, de cea dedicată altor tipuri de rețele, dacă și acestea sunt desenate pe aceleași planșe. Aceeași observație este valabilă și pentru cazul în care infrastructura fizică va găzdui și alte rețele de comunicații electronice, operate de entități care nu sunt furnizori de rețele *publice* de comunicații electronice (cum ar fi, de ex., rețele ale ministerului educației, ale primăriei, ale societății de transport în comun).

II.A.4. Standarde, reglementări, specificații tehnice, specificații de produs care au fost avute în vedere în realizarea obiectivului de investiții.

II.A.5. Documente în completarea documentațiilor tehnice recomandate mai sus, cum ar fi: **hotărâri ale consiliilor locale** care au relevanță în privința infrastructurii realizate, **autorizații de construire, alte avize relevante, acorduri cu FRPCE** referitoare la necesarul de infrastructură fizică etc.

II.B. Secțiunea economică - informații necesare ANCOM pentru analiza economică

II.B.1. O descriere generală a proiectului (obiectivul de investiții) în cadrul căruia s-a realizat ori se realizează canalizația subterană destinată instalării de rețele publice de comunicații electronice, care să trateze cel puțin următoarele aspecte:

- a) precizarea sursei de finanțare a acestuia (fonduri europene nerambursabile, bugetul autorităților administrației publice centrale sau locale, fonduri private etc.);
- b) modalitatea de realizare a proiectului și entitățile participante, de exemplu: obiectiv de investiții al autorității publice sau în parteneriat cu alte entități (de precizat în ce constă participarea ori sprijinul acordat de autoritatea centrală ori locală la implementarea proiectului);
- c) stadiul actual al proiectului, inclusiv eventuale etape (planuri) de dezvoltare/extindere a canalizației la nivelul localității ori a ariei de acoperire vizate de proiect;
- d) dacă sunt deja instalate cabluri în infrastructura fizică subterană realizată;
- e) numărul de furnizori/cabluri pentru care a fost proiectată infrastructura fizică subterană.

II.B.2. Descrierea canalizației subterane și capacitatea acesteia, inclusiv în ceea ce privește infrastructura fizică pentru racorduri (spre exemplu, detalierea informațiilor legate de: lungimea

șanțurilor, separat pentru transport și racorduri, numărul, dimensiunile și configurația conductelor/tuburilor de pe fiecare stradă, numărul și dimensiunile camerelor de tragere/căminelor/cameretelor, numerele poștale acoperite).

II.B.3. În cazul obiectivelor de investiții care sunt destinate **utilizării în comun** de către mai multe categorii de beneficiari (alte entități în afara furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice), ce proporție din canalizația subterană (descrișă la punctul II.B.2.) este alocată furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice (numărul și tipul de conducte/tuburi puse la dispoziția furnizorilor de rețele publice de comunicații electronice), respectiv altor utilizatori și dacă anumite conducte sunt rezervate pentru dezvoltările viitoare ale rețelelor publice de comunicații electronice (numărul și dimensiunile acestora).

II.B.4. Principiile care au stat la baza **stabilirii tarifelor de acces** și, dacă e cazul, modalitatea de calcul a acestora.

De exemplu, tarifele de acces sunt **modice** când autoritatea publică locală urmărește cu precădere:

- a) să încurajeze investițiile eficiente în infrastructura necesară furnizării serviciilor de acces la internet în bandă largă,
- b) să descurajeze folosirea tehnologiilor vechi, respectiv componente de infrastructură de dimensiuni mari și o calitate slabă a serviciilor.

Atunci când autoritatea publică locală urmărește **recuperarea investițiilor** realizate din încasarea tarifelor de acces, acestea trebuie fundamentate pe baza repartizării costurilor pe servicii și este necesară detalierea¹⁰ elementelor de cost:

- a) costurile cu investiția, detaliate pe categorii (lucrări civile, materiale, camerete), exprimate sub forma cantitate x preț unitar (care să fie însotite de documente justificative relevante);
- b) costurile anuale cu operarea și întreținerea canalizației subterane.

II.B.5. Gradul mediu de ocupare a canalizației subterane (efectiv sau previzionat), defalcat pe transport și pe distribuție, dacă gradul de ocupare este diferit pe segmentele de transport și distribuție.

II.B.6. În cazul proiectelor realizate în parteneriat public-privat, informațiile de mai sus vor fi completate cu **documentele relevante** cu privire la obiectivul de investiții: caietul de sarcini, oferta beneficiarului de lucrări selectat, contractul de concesiune etc.

¹⁰ Exemplu (valori ipotetice):

Materiale – 4 tuburi Φ90 x 4.700 metri x 3 lei/metru = 56.400 lei

– 5 tuburi Φ63 X 4.700 metri X 2 lei/metru = 47.000 lei

Camerete – 100 camerete X 500 euro/cameretă = 50.000 euro

Lucrări civile – 4.700 metri X 40 euro/metru = 188.000 euro

Cheltuieli cu menenanță – 60.000 lei/an

III. Recomandări pentru stabilirea condițiilor tehnice și economice de acces supuse aprobării

III.A. Recomandări privind stabilirea condițiilor tehnice de acces

În documentele care conțin condițiile de acces propuse este recomandat să se includă:

- a) **regulile propuse de solicitant privind alocarea judicioasă a spațiului din canalizația subterană** (din camere de tragere, conducte/ tuburi/ tubete etc.), cu referire la numărul de FRPCE estimat¹¹ sau efectiv¹² și rezerva pe termen lung, cu respectarea principiilor nediscriminării, proporționalității și obiectivității (conform Legii nr. 159/2016);
- b) **numărul minim de cabluri sau tubete** pentru fiecare din categoriile de tuburi amplasate în canalizația subterană;
- c) **un formular pentru solicitările** de acces și procedura de solicitare și acordare/respingere a accesului;
- d) **condiții de exploatare a canalizației subterane care să asigure securitatea fizică** a rețelelor amplasate.

Regulile de alocare a spațiului în canalizația subterană trebuie:

- a) să aibă ca rezultat **utilizarea optimă și judicioasă a spațiului și a resurselor de canalizatie initiale**, precum și a rezervei de canalizație rămasă de alocat după translocarea în subteran a rețelelor publice de comunicații electronice existente;
- b) să aibă în vedere atât **ocuparea infrastructurii fizice de către FRPCE solicitanti existenți la nivelul localității ori ariei de acoperire vizate**, cât și eventuale cereri de acces sau de suplimentare a spațiului alocat formulate ulterior, asigurând condiții nediscriminatorii de acces pentru FRPCE;
- c) să țină cont de **numărul de FRPCE**, estimat cât mai realist posibil, care își vor transloca și instala rețeaua în infrastructura fizică subterană, precum și de numărul maxim de FRPCE și de unități de infrastructura fizică (spațiu/conductă/tub/tubetă) pe care îi poate, respectiv le poate, găzdui. Înainte de începerea utilizării canalizatiei subterane, **estimarea cât mai realistă a numărului de FRPCE interesati** se poate face prin realizarea unei **consultări publice la nivelul localității ori ariei de acoperire vizate**, prin solicitarea de răspuns scris tuturor **FRPCE prezenti în localitate** cu privire la interesul pe care aceștia îl au referitor la proiectul de infrastructură. În vederea estimării cât mai exacte a **numărului de FRPCE care își vor transloca și instala reteaua în infrastructura fizică subterană** vor fi luate în considerare și normele de urbanism aplicabile¹³, precum și situația autorizațiilor de construire emise la nivelul localității ori ariei de acoperire vizate, îndeosebi pentru instalarea aeriană a rețelelor publice de comunicații electronice;
- d) să țină cont de **tehnologiile de instalare specifice infrastructurii instalate**, eventual **tehnologiile de optimizare/maximizare** a spațiului utilizat în conducte/tuburi, de aceste tehnologii depinzând drastic numărul de tuburi și tubete care se pot introduce în canalizație și implicit numărul maxim de unități de infrastructură fizică

¹¹ În cazul în care, la data solicitării aprobării condițiilor de acces în canalizația subterană, aceasta nu este deja construită, pentru estimarea necesarului de spațiu în canalizație se recomandă realizarea unei consultări publice cu FRPCE prezenti în localitate, cu agregarea răspunsurilor după modelul din Anexă.

¹² În cazul în care, la data solicitării aprobării condițiilor de acces în canalizația subterană, aceasta este deja construită și utilizată de FRPCE, atunci este utilă transmiterea către ANCOM a unui inventar al cablurilor instalate de FRPCE, după modelul din Anexă.

¹³ Prin dispozițiile Regulamentului general de urbanism, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 525/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare, interdicția de construire sau extindere a rețelelor de comunicații electronice supraterane nu este aplicabilă întravilanului comunelor și extravilanului localităților.

- (spațiu/conductă/tub/tubetă) care pot fi instalate în final în canalizația subterană construită;
- e) să cuprindă, detaliate, **condițiile/criteriile de suplimentare a spațiului** alocat (de exemplu, diversificarea ofertei de servicii de comunicații electronice a furnizorului de rețele, extinderea numărului de clienți etc.);
 - f) să se bazeze pe **alocarea progresivă** a capacitatei canalizației, pe măsură ce resursele alocate sunt utilizate judicios și complet;
 - g) să pornească de la stabilirea unei **unități minime de alocare**, pentru fiecare din elementele de infrastructură fizică partajabile (de ex.: spațiu / conductă / tubetă, suport pentru rezervă tehnologică, unitate de volum în camera de tragere etc.). Alocările suplimentare sunt posibile pe măsură ce solicitanții fac dovada utilizării judicioase, complete, a unităților deja ocupate. *Justificat*, se poate aloca oricât se solicită, dacă există suficient spațiu/volum disponibil. Pot exista situații în care unii furnizori, care transportă cantități mari de date, să aibă nevoie, de la început, de mai multe tubete; de asemenea, pot exista operatori care, datorită faptului că folosesc alte tipuri de cabluri decât fibră optică, cum ar fi cablul coaxial, să aibă nevoie de tubete cu un diametru mai mare decât cel necesar pentru cablurile de fibră optică; toate aceste situații trebuie însă justificate la primirea solicitărilor de acces);
 - h) să aibă în vedere **respectarea principiului neutralității tehnologice** a rețelelor de comunicații electronice; astfel, se permite și instalarea de cabluri de cupru (ex. cablu coaxial, perechi de fire de cupru, cablu FTP/UTP) care pot avea un diametru exterior mai mare decât cel al cablurilor de fibră optică și/sau care nu pot fi suflate prin tubete.

III.B. Recomandări pentru stabilirea condițiilor economice de acces

- a) se descriu detaliat **serviciile de acces**, modalitatea în care acestea sunt puse la dispoziția beneficiarilor, în condiții de nediscriminare și se stabilesc **tarifele aferente** fiecărui serviciu de acces descris;
- b) se va avea în vedere ca accesul la serviciile puse la dispoziția beneficiarilor **să nu fie condiționat de achiziționarea unor resurse care nu le sunt necesare** acestora;
- c) propunerile pentru tarifele serviciilor de la punctul III.B. lit. a) trebuie să fie conforme cu politica și strategia economică a dezvoltatorului proiectului de canalizație subterană, dar trebuie să urmărească deopotrivă satisfacerea cerințelor prevăzute la art. 25 din Legea nr. 159/2016 privind respectarea principiilor nediscriminării, proporționalității și obiectivității, care au drept scop o dezvoltare sustinută a rețelelor publice de comunicații electronice într-un mediu concurențial favorabil;
- d) dezvoltatorul poate decide să aplique o **politică de prețuri modice** în scopul accelerării dezvoltării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice în zona respectivă, caz în care nu mai sunt necesare alte justificări suplimentare privind modul de stabilire a tarifelor;
- e) **tarifele propuse spre aprobată trebuie să reflecte în mod proporțional și obiectiv cantitatea de resurse** (infrastructură) puse la dispoziția beneficiarului și să fie justificate, de exemplu, printr-o notă de fundamentare în care să fie descrise principiile pe baza cărora au fost stabilite, notă care va fi inclusă în documentația solicitantului aprobării;
- f) în cazul în care solicitantul decide să utilizeze **mecanismul recuperării costurilor** cu investiția prin tarifele de acces, se va realiza un model de repartizare a costurilor pe servicii, care va fi inclus în nota de fundamentare a tarifelor; se va avea în vedere ca perioada de recuperare a investiției să corespundă duratei economice de viață a activelor care fac obiectul investiției. Potrivit considerentului nr. 36 din Recomandarea Comisiei Europene 2013/466/UE¹⁴, durata economică de viață aplicabilă

¹⁴ Recomandarea Comisiei Europene 2013/466/UE privind obligații consecvente de nediscriminare și metode coerente de calcul al costurilor pentru promovarea concurenței și optimizarea mediului de investiții în bandă largă.

pentru conducte și lucrări civile (principalele categorii de active în cazul canalizației subterane) este de cel puțin 40 de ani¹⁵;

g) costurile cu investiția detaliate pe categorii (lucrări civile, materiale, camere), utilizate pentru calculul tarifelor, trebuie să rezulte din **documente justificative**;

h) costurile (cu investiția) **eligibile pentru recuperare** vor include valoarea investițiilor care acoperă necesarul actual și previzionat de infrastructură (detaliate pe categorii), cât și valoarea infrastructurii care se constituie ca rezervă pe termen lung;

i) costurile anuale ale activelor imobilizate reprezintă suma dintre amortizarea anuală și costul anual al capitalului. Pentru **costul anual al capitalului** poate fi utilizată o rată de actualizare pentru calcularea costurilor pe ciclul de viață (dacă proiectul este realizat de autoritatea publică) sau o rată rezonabilă de recuperare a capitalului investit (dacă proiectul este realizat de către un operator economic);

j) în modelul de repartizare a costurilor **se pot include cheltuieli anuale cu exploatarea și întreținerea infrastructurii**;

k) utilizarea și publicarea unui **model de contract pentru toți beneficiarii**, precum și asumarea unor termene în ceea ce privește acțiunile pe care entitatea care gestionează canalizația subterană trebuie să le întreprindă pentru a acorda accesul (de exemplu, termenul maxim de răspuns la o solicitare de acces, termenul maxim de încheiere a contractului, termenul maxim de punere la dispoziție a serviciului solicitat) vor susține respectarea principiului de nediscriminare în acordarea accesului;

l) **condițiile** care se includ în contractul de acces trebuie să **fie în acord cu necesitățile furnizorilor** în ceea ce privește stabilirea perioadei contractuale, modalitățile de negociere și modificare a contractului sau referitor la posibilitatea reziliierii acestuia de către părți în situații justificate;

m) în cazul în care, în acord cu cadrul legal aplicabil, se consideră necesară includerea în documentele care conțin condițiile de acces a termenelor de relocare a rețelelor instalate aerian în canalizația subterană, acestea trebuie stabilite astfel încât să se asigure un interval de timp suficient pentru ca FRSCE să își poată planifica activitățile în vederea relocării/installării rețelelor;

n) documentele care conțin condițiile de acces trebuie să prevadă clar și fără echivoc cazurile în care poate fi refuzat accesul FRSCE la canalizația subterană, aceste cazuri putând fi reprezentate doar de una sau mai multe din ipotezele prevăzute la art. 19 alin. (4) lit. a) – e) din Legea nr. 159/2016.

¹⁵ A se vedea și raportul WIK disponibil la următoarea adresă:

<https://www.wik.org/fileadmin/Studien/2017/best-practice-passive-infrastructure-access.pdf>

IV. Recomandări privind canalizațiile subterane

În cadrul implementării unor proiecte de canalizație subterană se recomandă:

a) dimensionarea corectă a tuturor elementelor componente, atât în ceea ce privește tubulatura, capacitatea conductelor utilizate, cât și dimensiunile și volumul camerelor de tragere/cameretelor ce trebuie să asigure operarea corectă a rețelelor de cabluri ce se vor instala;

b) acordarea de atenție sporită modului de etanșezare a camerelor de tragere/cameretelor (pentru a nu se inunda cu apă) și de asigurare a securității acestora în vederea protejării integrității rețelelor;

c) utilizarea de tubete de protecție a cablurilor pentru asigurarea condițiilor tehnologic corecte și eficienței sporite în utilizarea spațiului în canalizație, astfel putându-se realiza instalarea și dezinstalarea cablurilor fără afectarea celorlalte elemente de rețea sau de infrastructură alăturate și asigurându-se totodată utilizarea judicioasă a canalizației pentru o perioadă mai mare de timp; astfel, **folosirea de tuburi pretubetate/multitubete maximizează capacitatea de exploatare**. Deși investiția inițială într-un tub pretubetat este mai mare, recomandăm utilizarea tuburilor pretubetate, având în vedere că:

- numărul maxim de cabluri care poate fi instalat în condiții de siguranță într-un tub pretubetat este mai mare decât într-un tub cu același diametru, dar neprevăzut din fabrică cu tubete;

- intervențiile ulterioare la rețea (instalare, dezinstalare, măsurători etc.) sunt mai facile atunci când cablurile sunt amplasate în tubetele din tuburile pretubetate, reducându-se astfel atât timpul de intervenție, cât și riscul de afectare a altor rețele sau chiar a propriei rețele;

d) utilizarea codului culorilor pentru tubete în sistemele de gestiune a infrastructurii subterane permite identificarea mai ușoară a operatorului căruia îi s-a alocat respectiva tubetă;

e) pentru racorduri, conductele care ies din infrastructura subterană la suprafață, în zona stâlpilor și a clădirilor, trebuie să fie protejate până la o înălțime suficient de mare (recomandat 2,4 m) sau, acolo unde este posibil, conductele de racord să fie introduse în interiorul construcțiilor pentru a asigura protecția cablurilor;

f) să fie prevăzute în proiect (și amplasate concomitent cu lucrările civile de execuție a canalizației) conducte de racord la toate numerele administrative (poștale), iar capacitatea/dimensiunea tuburilor să fie proporțională cu numărul de unități locative de la fiecare număr poștal;

g) să fie documentate și înregistrate toate modificările survenite în faza de execuție a canalizației subterane față de proiectul inițial al acesteia;

h) canalizația subterană trebuie să respecte normativele tehnice ID-48-83: „*Normativ departamental pentru proiectarea și construcția canalizației pentru telecomunicații*” și ID 47-83: „*Normativ departamental privind proiectarea și instalarea cablurilor de telecomunicații, în rețele publice locale*”, recomandăm și respectarea standardului SR-13558-2014: „*Rețele de telecomunicații subterane în localități. Condiții de amplasare și execuție*”.

V. Transmiterea documentelor și informațiilor relevante către ANCOM

ANCOM recomandă transmiterea informațiilor și documentelor menționate, precum și a oricăror solicitări de informații și clarificări **prin intermediul poștei electronice**, la adresele: sai@ancom.org.ro și conditii.tehnice.acces@ancom.ro.

Pentru facilitarea procesului de analiză, este important să fie specificate și **datele de contact** ale persoanelor care pot furniza detalii tehnice și economice privind canalizația subterană care face obiectul cererii de aprobare.

VI. Definiții

1. Canalizație de telecomunicații. Este recomandat ca în documentațiile proiectului să se facă distingerea între tipurile importante de canalizații:

a) **Canalizație principală sau de transport** reprezintă tronsonul din rețeaua subterană de telecomunicație care găzduiește grupaje de cabluri ale FRPCE între două puncte de acces la rețea (definiție ad-hoc regăsită în literatura tehnică).

b) **Canalizație secundară sau de distribuție** reprezintă tronsonul din rețeaua subterană de telecomunicație care găzduiește cablurile FRPCE spre un imobil sau un alt punct de acces și face trecerea spre alt tip de infrastructură fizică (de ex. trecerea de la infrastructura subterană la infrastructura aeriană).

2. Cameră de tragere (de instalare) reprezintă o construcție subterană destinată în principal instalării cablurilor prin conducte. Camerele de tragere sunt concepute de asemenea pentru accesul personalului la cabluri în vederea realizării de joncțiuni, teste, precum și pentru a găzdui echipamente de linie și rezerve tehnologice de cabluri. Camerele de tragere se pot clasifica în cămin (manhole) și camerete (handhole).

3. Cămin (manhole) reprezintă o cameră de tragere cu un volum interior mai mare decât al cameretei, care nu este conditionat de suprafața capacului de acces, deschiderea interioară a căminului fiind mai mare decât cea conferită de capac. Căminul are intrare/capac standardizat, precum și tavan. Formele căminelor sunt diverse, permitând accesul unei persoane în interior. Conductele ce găzduiesc subconducțe sau direct cabluri pot intra în cămin prin doi sau mai mulți pereti verticali (conf. Anexe nr. 1 la Decizia președintelui ANCOM nr. 1108/2017).

4. Cameretă (handhole) reprezintă o cameră de tragere care are dimensiuni mai mici decât căminul. De regulă, suprafața deschiderii (capacului/capacelor) cameretei este egală și de aceeași formă cu baza (fundul) cameretei, având o formă paralelipipedică. În acest caz accesul la cabluri se face fără intrarea personalului în interior. Cameretele pot fi vizitabile (cu capac la vedere) sau îngropate (conf. Anexe nr. 1 la Decizia președintelui ANCOM nr. 1108/2017).

5. Racord (branșament) reprezintă partea de distribuție din infrastructura fizică, care are un capăt într-o cameră de tragere a infrastructurii fizice asociate și celălalt capăt în proximitatea unui consumator (cod poștal - Racord clădire/imobil sau un suport de tip stâlp/pilon de susținere - Racord aerian-subteran).

6. Cabinet (stradal) reprezintă o construcție cu rol de protejare a unor echipamente specifice, amplasată de regulă pe trotuare, spații verzi sau în incinte și nișele construcțiilor (conf. Anexe nr. 1 la Decizia președintelui ANCOM nr. 1108/2017).

7. Conductă reprezintă un tub prin care se instalează cablurile de cupru sau de fibră optică, delimitat de două elemente de infrastructură fizică adiacente de tip cabinet stradal, cameră de tragere, stâlp, pilon sau clădire. Cablurile pot fi instalate direct prin conducte, prin subconducțe (tuburi) sau prin microconducțe (tubete). Prefabricatele de beton și canalele folosite pentru protecția cablurilor sau a conductelor vor fi asimilate, în măsura posibilului, conductelor (conf. Anexe nr. 1 la Decizia președintelui ANCOM nr. 1108/2017).

8. Operator reprezintă o persoană care instalează, operează, controlează sau pune la dispoziție terților o rețea publică de comunicații electronice sau facilități asociate ori o persoană care este autorizată în acest sens (conf. art. 4 alin. (1) pct. 27. din Ordonanța de urgență nr. 111/2011).

9. Infrastructură fizică reprezintă orice element sau parte componentă a unei rețele, precum și orice element necesar susținerii acesteia, *cu excepția rețelelor de comunicații electronice*, care pot fi utilizate pentru instalarea unei rețele de comunicații electronice fără a deveni ele însăși elemente ale rețelei de comunicații electronice, cum ar fi: canalele, conductele, țevile, camerele de tragere și de vizitare, cabinetele, clădirile și intrările în clădiri, structurile de susținere a antenelor, turnurile, stâlpii, piloni și alte construcții ingineresci parte a respectivei rețele; cablurile, inclusiv fibra optică neechipată,

precum și elementele rețelelor utilizate pentru furnizarea apei destinate consumului uman, astfel cum aceasta este definită la art. 2 pct. 1 din Legea nr. 458/2002 privind calitatea apei potabile, republicată, cu modificările ulterioare (conf. art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 159/2016).

Anexă

În cazul în care, la data solicitării aprobării condițiilor de acces în canalizația subterană, aceasta nu este deja construită, pentru **estimarea necesarului de spațiu în canalizatie** se recomandă realizarea unei consultări publice cu FRPCE prezenteri în localitate ori în aria de acoperire vizată, cu agregarea răspunsurilor după următorul model:

Tabelul 1 - Necessar estimativ de spațiu în canalizația subterană

Nr. crt.	Amplasare (Strada)	Denumire FRPCE	Capacități [număr de cabluri, diametru] (fibra optică [FO] / cabluri de cupru [ex. COAX])	Număr estimativ de numere poștale (administrative) acoperite
1	Str. ...	Operator 1		
3	Str. ...	Operator 2		
...				

- * 1. S-a avut în vedere la dimensionarea canalizației spațiu necesar pentru fiecare din FRPCE de mai sus? DA / NU - Detaliați pentru ambele răspunsuri.
- 2. S-a avut în vedere la dimensionarea canalizației un spațiu de rezervă pentru solicitările viitoare? DA / NU - Detaliați pentru ambele răspunsuri.

În cazul în care, la data solicitării aprobării condițiilor de acces în canalizația subterană, aceasta este deja construită și utilizată de FRPCE, atunci este utilă transmiterea către ANCOM a unui **inventar al cablurilor instalate de FRPCE**, după următorul model:

Tabelul 2 – Inventarul rețelelor de comunicații electronice instalate în canalizația subterană

Nr. crt.	Amplasare (Strada, segment canalizație principală/segment canalizație secundară)	Denumirea beneficiarului accesului în canalizație	Diametru cablu/tubetă instalat/ă în conducta de diametru „x”	Număr de cabluri/tubete instalate în conductă de diametru „x”	Solicitări de acces refuzate și motivul refuzului

